

היליון מס' 179

כניסת שבת:
ירושלים: 18:25
ת"א: 18:40
חיפה: 18:32
באר-שבע: 18:42

יציאת שבת:
ירושלים: 19:38
ת"א: 19:40
חיפה: 19:40
באר-שבע: 19:40

יריית פתיחה / אישי פרי

1. "סם חיים"..

"בדד ישב מחוץ למחנה מושבו" (פרשת מצורע)

זה גורם אפוא לאדם לנסות להיחלץ מהתווה האישי באמצעות העיסוק באחר. הלא ברי לנו שאדם שיעדיו נהירים לו, ועולמו סדור עליו, איננו מוצא הפנאי להפנות עורף לעצמו ולחטט בצלחתו של השני. הוא לא שם.

משום-כך, ודאי תבינו, שהשיטה לשרש ולגדוע את התווה הזו בראשיתו, הוא באמצעות סידור עולמו הקטן של האדם מחדש. "בדד", זהו המענה ההולם.

כאשר האדם נוטש את חיי החברה הסואנים לטובת שהייה בעולם בודד ושלו, אין בידו הברירה והוא חייב להיחשף לעצמו, ולבנות את עולמו מחדש.

אחרי שחוה תהליך הבראה זה, יכול האדם לשוב אל חברתו.

כעת, קול האחר ינום אצלו. אין הוא זקוק לו.

מכאן, שאין היציאה מחוץ למחנה מקבל פנים של עונש חמור - אלא בעיקר להבראה נפשית, שתסלק כל שורש פורה ראש ולענה.

מעתה תבינו, כי "בדד" איננו פתרון - הוא סיכול שורש הבעיה.

המדרש בפרשה מספר את סיפורו הנודע של הרוכל מציפורי. הרוכל מציע לעוברים ושובים ביישוב "סם חיים". רבי ינאי מביע התעניינות, והרוכל משיב בפשטות: נצירת הלשון מדבר רע, היא-היא הסם המדובר. כהוכחה לכך, מביא האיש את המקרא: "מי האיש החפץ חיים? אוהב ימים לראות טוב. נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה". מהו המסר השזור כאן; מהו באמת ה"סם חיים" עליו מדבר הרוכל המסתורי?

נקדים:

המצורע, מצטווה לפי הוראת התורה, לצאת מחוץ למחנה ושם לשבת "בדד". האם מדובר בעונש או שמא יש בדבר אפקט נוסף?

נראה, שהאופציה האחרונה יש בה ממש: ירדה תורה לסוף נפשו של אדם, וניסתה להבין את הטייתו ללכת רכיל ולהתעסק בצחנתו האנושית של האחר; מה המניע הנפשי שמביאו אל המים הזדונים הללו? דבר אחד בלבד: הטשטוש הנפשי שבקרבו שלו.

השבוע בגליון:

4

דובר - רע לעמו:
מרצי "ערכים" על סוגיית דובר לחרדים

הזוהר שנעלם:
כך תיחלצו מסכנת השחיקה

3

מעריב ז"ל:
קינה אחרת אחרי פטירת עיתון 'מעריב'

אוצר התורה:
שר האוצר בשיעור תורה!

3

הגיליון יוצא לאור על-ידי מכון "בלבבי" - יהדות מלב אל לב

גיליון "פרשניית השבוע" - לאנשים שחושבים קצת יותר.

עורך ראשי: אבישי פרי ומשפחתו. יועץ תוכן: יצחק העברי. לקבלת הגיליון - מייל המערכת: abyisrael@gmail.com פלא': 0504116867. לפרסומות והנצחות פנה לפל': 0527697719

1

את הגיליון שלפניכם, ניתן לקבל מידי שבוע בדיוור מייל בשליחת מייל אל: abyisrael@gmail.com

יריית פתיחה / אישי פרי (המשך)

לאור האמור, סיפורו עמוס התהיות של הרוכל מציפורי, מקבל משנה-משמעות: רק כאשר האדם נוצר לשונו מרע ופוסק מלעסוק בעולמו של השני - הוא מתפנה לעסוק בעולמו האישי שלו. כעת הוא פשוט מתחיל לחיות. את עצמו. זהו ה"סם חיים". כי כאן נעוץ הסוד לחיי איכות. אין דרך אחרת.

על-דרך זו, ברצוני לקלף עוד במעט את הלוט מעל דבריו של הרוכל: הנה, הבה חברים נשים-לב מפני-מה האדם לועט לשון רע על רעו? מה יתרום לו דיבור זדוני זה? הלא חסר-תוחלת הינו! אין-זה אלא, שאכן אינו תוהה אחר מעשיו. אינו 'עושה חושבים', אפילו לרגע קט, אם נאותים מעשיו אם לאו. הדיבור נזרק בספונטניות לחלל האוויר בהעדר-אחריות משוועת, ומחולל את נזקיו. אכן, כאשר האדם מחל לחשוב על מעשיו ולהתבונן בהם - הוא מתחיל לחיות.

אחרת, הוא דומה בעיניי למכונה אנושית!

כי העדר החשיבה - הוא העדר החיים האמתיים!

לא-פלא אפוא, שסיפור החשיבה אודות הדיבור, כפי המשתקף מאותו המקרא שהביא הרוכל, מהווה רק מפתח לחשיבה מתמדת על מעשינו בחיים. הוא רק מיקרו-קוסמוס. כך הלא ממשיך דוד המלך, נעים זמירות ישראל, בקוראו: "סור מרע ועשה טוב". כלומר, עצור והתבונן לרגע בהליכותיך. 'עשה חושבים'.

אין זה המקום ולא זו השעה. אך במידה מסוימת, פטירת עיתון 'מעריב', מביאה בשורה מרננת בכנפיה. היא בשורת נצירת הלשון מרע והתחלת החשיבה מחדש על הפטפטת והקשקשת התקשורתית המיותרת בעליל. ועל כגון-דא הפטרנו זה עידן: "טוב לה לתקשורת שלא נולדה משנולדה!".

בגדר "קמחא דפסחא"
מעודי חוקר אני בגדר מנהג "קמחא דפסחא" - במסגרתו מעניקים לעניים צרכי החג, האם מדובר בדין בהלכות "צדקה" הרגילים, שקשור לחג, או שמא מדובר בדין הקשור להלכות חג הפסח עצמו.

הדילמה התלויה בנדון הנה, כאשר מעניקים במסגרת זו חומרי-ניקיון לצורך הפסח, שאם נאמר כי הדבר כרוך בצרכי הפסח, וכידוע הניקיון הסתמי איננו חלק מעניין סילוק החמץ, הרי שאין כאן קיום למנהג. אכן, אם הדבר כרוך בהלכות צדקה הקבועים, וכי פסח הוא רק העיתוי ההולם, הרי שיתכן שגם בכך יוכלו לקיים המנהג.

ברם, ראה בספר 'שולחן ערוך' סימן תכ"ט, שם מזכיר הרמ"א את מנהג זה יחד עם המנהג לשאול ולדרוש בהלכות הפסח שלושים יום קודם החג. דבר זה מלמד אותנו לכאורה על ההקשר הקיים בין השניים.

הוי-אומר: שכשם שנקטו בספרי ה'אחרונים' כי דין זה של שאילה בהלכות החג הוא חלק מהלכות החג בעצמו - כנראה גם דין זה של "קמחא דפסחא", הנו חלק ממצוות חג הפסח. כך לכאורה.

והבן.

2
חודש האביב. פריחה מבלבלת בשכונת רמות בירושלים, השבוע

מי-הם ארבעת הבנים בימינו? המשוב המלא של אישי החינוך בגיליון החגיגי לחג הפסח!

הזהור שנעלם..

אחת מבעיות החיים המרכזיות, היא בעיית השחיקה.

כולנו פוגשים בה - כמעט בכל מקום אפשרי; בעבודה, בלימודים, והיכן לא. בתחילה, כמה טבעי, הכל נראה נוצץ וזוהר. האנרגיה בעיצומה, והתקוות גדולות. אך עם-הזמן, הדהייה מתחילה. השלהבת דועכת.

אז מה באמת עושים כדי להיחלץ מן הסבך הזה? התשובה פשוטה מאוד:

ההתרעננות תבוא באמצעות חשיבה מחודשת על מה שהלהיב אותנו בראשית הדרך. קחו אתכם דוגמא: אם בראשית הדרך התלהבנו ממקום העבודה המלא-יתרונות, נחדד את הדברים שוב ונמלא מצברים לאנרגיה מחודשת.

השחיקה בשאלות מלאי-אתגרים, הינה בלתי-נמנעת. כך קורה הרי גם כאשר אדם רכש לביתו רהיטים מרהיבים ומלאי-תפאורה והוא נלהב מפארם, אך ברבות הימים, הזמן עושה את שלו, ורגשותיו הגואים מתעמעמים. ככה זה החיים.

כדי להתרענן, צריך להטעין דלק מחדש. זו הדרך וזו העיר.

נקודה טובה.

שר האוצר בשיעור תורה

בשיעורי ראש ישיבת "חזון יעקב", זרב שכונת גבעת-משה, הרב יעקב יוסף זצ"ל, השתתפו המון-עם, אבל לפי המתברר לאחרונה, כנראה שלא-רק.

שר האוצר לשעבר, רוני בר-און, איש גלוי-ראש, חושף הספר "עבדך בן אמתך", היו"ל בקרוב בעריכת כותב השורות, נמנה על משתתפי השיעור של הרב.

בעקבות כך, התקשר בשיעורו הרב יוסף לעיתונאי שהכפיש את שמו של שר האוצר במטרה שיתנצל - והזכיר את העובדה הנזכרת.

זרק לידיעתכם: שר האוצר לשעבר, איננו הראשון וגם לא האחרון. לאוזנינו הגיעו עדויות על שר בכיר בממשלה הנוכחית, חובש כיפת-השמיים, שקובע לימוד גמרא ב'חברותא' עם ראש ישיבה ירושלמי בכיר.

תודו שלא חלמתם.

בשורת "חודש האביב"

חודש האביב - הוא חודש התקווה למעוכבי-השידוך. כך קובע הרב יצחק אזרחי, ראש ישיבת ניר בירושלים, בשיחה שהוא נושא לרגל "חודש האביב" * חובה לקריאה**

"דבר נא באזני העם וגו' (שמות יא, ב). אמרי דבי ר' ינאי: אין נא אלא לשון בקשה אמר ליה הקב"ה למשה בבקשה ממך לך ואמור להם לישראל בבקשה מכם שאלו ממצרים כלי כסף וכלי זהב שלא יאמר אותו צדיק (בראשית טו, יג) ועבדום וענו אותם קיים בהם ואחרי כן יצאו ברכוש גדול לא קיים בהם אמרו לו ולואי שנצא בעצמנו. משל לאדם שהיה חבוש בבית האסורים והיו אומרים לו בני אדם מוציאים אותך למחר מבית האסורין ונותנין לך ממון הרבה ואומר להם בבקשה מכם הוציאוני היום ואיני מבקש כלום (ברכות ט, א-ב).

פלא פלאות; מדוע כה קריטי הוא ה"ברכוש גדול" בעת היציאה המיוחלת מבית-הכלא של מצריים? מה מסר יש בו בשלל הלזה – לשעה ולדורות?

ה"רכוש גדול", הוא ביטוי לחיבה עזה של הקב"ה כלפי בניו ישראל. אבא, ודאי תדעו, לא יוציא את בניו באורח ארעי וזניח כ"יוצא מבית האסורים" החפוז כבר לצאת. הקב"ה אמנם מייחל ומצפה להוציא בני ישראל ממצריים (ראה רש"י שמות יב, מב) אך יבקש להוציאם בדרך חיבה יתרה של הרעפת שלל רב ו"רכוש גדול". (ראו במדרש שמתאר דמות יציאת מצריים אף יתרה מזו: חתן וכלה. והכל משווים בנפשם האיך ייראו ביום-חגם; כל הארץ תרנן רינה לכבודם. אפילו מזג-האוויר ישיר להם שירה.. הם ילוו בפרחים שידיפו ריחות רעננים וטובים).

הדברים מתוארים בצורה מופלאה בשיר השירים אשר למלך שלמה (שיר השירים ב, יג): "עת הזמיר הגיע" - ענה דודי ואמר לי: קומי לך. רש"י: ענה דודי - על ידי משה. ואמר לי - על ידי אהרן. קומי לך - זרזי עצמך (שמות יא) וישאלו איש מאת רעהו. הניצנים נראו בארץ. עת הזמיר הגיע, וקול התור נשמע בארצנו. תבינו: "זרזי עצמך – וישאלו איש מאת רעהו", הוא חלק ממהות היציאת מצריים, שבאה היא לבטא החביבות העזה שהקב"ה רוחש לנו – בניו. הוא מבקש מאתנו לא לשהות אלא לחוש-פעמינו ולשאול "רכוש גדול".

מורי ורבותי! על כל אחד להבין: דומה בעינינו שהאדם נכרך בסבך קשיים ותלאות. קשיים כאלו ואחרים מעיבים עליו.. חפץ הוא כי יגאל ממועקתו דווקא "בחודש האביב..". "ולמעשה: בחורים עומדים עמנו, שהגיעו לפרק 'האיש מקדש', אך לא מצאו עדיין זיווג המיוחל. כדאי-הם שיחקקו על לוח-ליבם: הקב"ה מבקש להביא מועד הישועה שלהם "בחודש האביב...". הקב"ה רוצה להחיש ישועה בשעה האידיאלית והנעימה ביותר שיכולה להיות. גאולת-מצריים צריכה היא בהכרח שתבוא בדרך של "ברכוש גדול".

"בן-ישיבה שלי!"

ישראל פרידמן מגיש שיר הערצה כנה לבן-הישיבה, עם-צאתו השבוע לפגרת ימי "בין הזמנים"

בן-ישיבה שלי!

במה "זכית" ששר האוצר החילוני מדבר עליך ללא-הרף?
איך הפכת לסיפור האקטואלי, כשלעברך רק חיצוי-חרף?

בן-ישיבה שלי!

מה כבר חטאת, כי נטפלו אליך זדים?
מה כבר עוויית כי ניסינו לעקרך מבית-תלמודים?

בן-ישיבה שלי!

אולי בכלל לא שמעת קולות תקשורת מדוברים?
שמא בכלל ראשך בשאלת מה אביי ורבא היו אומרים?

בן-ישיבה שלי!

אנא ממך! המשך לשחות בעוז בבריכת התלמוד הלוהטת
קשוב לרינוני בית-אבא ושגשג בתורת האומה הנרדפת!

בן-ישיבה שלי!

בטוחני, שלפיד האהבה של התורה הנוער בקרבך
ינצח את לפיד השטנה שמאיים לכבותך!

בן-ישיבה שלי!

יודעני, כי עזה כמוות היא אהבתך לגמרא
ומי, מי הוא אפוא שיכול לעוללך רע?

בן-ישיבה שלי!

ה ע מ מ ח ב ק א ו ת ך
כי הנעלה שבבריאיה הנך!

בן-ישיבה שלי!

"בין הזמנים" מהנה,

עמוס התמדה והתעלות, וימים בהם את עצמך תהא בונה

חופשה מועילה!

מכון "בלבבי - יהדות מלב אל לב", מאחל לרבבות בני הישיבות היוצאים לחופשת 'בין הזמנים', בברכת 'וקווי ה' יחליפו כח', חופשה של התעלות, מועילה ופורייה!

כוס תנחומים!

ליקרנו, משמח הלבבות, מוציא יקר מזולל, ר' בני צווכנר הי"ו עם פטירת אמו ע"ה, לאחר ייסורים קשים.

בנחמת ירושלים ובכנייה תנחמו!